

Левківська К.В.

аспірант кафедри педагогіки

Житомирського державного університету імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

ДОСВІД ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЖИТОМИРА

Актуальність вивчення педагогічних інновацій загальноосвітніх навчальних закладів Житомирщини вбачаємо у потребах систематизації наявного досвіду інноваційної навчально-виховної діяльності; виявленні основних тенденцій його розвитку; вивченні актуального стану аксіологічних засад діяльності закладів середньої освіти та проектуванні перспектив і методичних рекомендацій оптимізації інноваційної діяльності освітніх установ.

Педагогічні інновації як об'єкт наукового пізнання висвітлено у роботах В.П. Беспалька, Л.В. Буркової, Л.М. Ващенко, А.І. Пригожина, Т.Г. Трушнікової, А.В. Хуторського, О.І. Шапран та інших. Аналіз визначених праць дозволив нам виділити основні характеристики інноваційної діяльності у сфері освіти (апробованість, творчість, пошуковість, діяльність, організованість, системність, цілеспрямованість та інші). Однак, достатній рівень теоретичної розробленості проблеми інноваційної педагогічної діяльності вимагає аналізу досвіду впровадження інновацій. Тому завданням нашої статті є аналіз та систематизація елементів інноваційної діяльності шкіл м. Житомира, висвітлених у публікації управління освіти Житомирської міської ради «Нові ідеї сучасної школи Житомира» [1]. Категорія «інноваційності», за визначенням авторів публікації, є важливим показником оцінки якості роботи педагогів; її характеристики відповідають теоретичного обґрунтованим, а саме: технологічність, результативність, організованість навчально-виховних впливів, відповідність досягненням сучасної педагогічної науки, творчість.

Нами було проведено контент-аналіз інноваційної діяльності загальноосвітніх навчальних закладів м. Житомира, результати якого висвітлено у табл. 1.

Таблиця 1.

**Контент-аналіз досвіду інноваційної діяльності
Житомирських загальноосвітніх навчальних закладів**

№	Теоретичний підхід	Досвід	Відповідність характеристикам інноваційності
1	Компетентнісний, технологічний	<i>Інструментарій моніторингу розвитку загальнонавчальних навичок молодших школярів</i> – розроблено Науково-методичним центром управління освіти. <i>Зміст:</i> при підготовці уроку, його проведенні та оцінюванні вчителі фіксують загальнонавчальні навички дітей молодшої школи.	Технологічність, організованість; відсутність експериментальної перевірки ефективності. <i>Суб'єкти</i> – управління освіти, вчителі, молодші школярі.
2	Компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний	<i>Випереджувальне вивчення математики</i> – упроваджується у ліцеї №25 ім. М.О. Щорса. <i>Зміст:</i> для забезпечення профілізації навчання; досягнення прогнозованих результатів навчання; формування позитивної Я-концепції та впевненості у власних силах школярі вивчають математику з випередженням навчального матеріалу.	Апробованість визначеної технології, прогнозованість ефективності її результатів. <i>Суб'єкти</i> – учні молодшої та середньої школи, вчителі математики.
3	Проектний, компетентнісний, особистісно орієнтований	<i>Метод проектів</i> – реалізується при вивченні географії та економіки у ЗОШ № 30. <i>Зміст:</i> використання науково-дослідницьких і творчих проектів учнів для розвитку соціальних компетентностей школярів.	Відповідність сучасним науково-педагогічним дослідженням; орієнтованість на результат; врахування інтересів школярів. <i>Суб'єкти</i> – учні середньої та старшої школи, вчителі.
4	Гуманістичний, індивідуальний, проектний	<i>Міжнаціональний фестиваль учнів «Дружба»</i> – організовується і проводиться ЗОШ №17. <i>Зміст:</i> є результатом проектної пошукової діяльності школярів, вчителів та батьків.	Відповідає потребам організації міжкультурного спілкування учнів, які є представниками 19 національностей. <i>Суб'єкти</i> – учні, вчителі, батьки, територіальна громада
5	Компетентнісний, громадянський, індивідуальний	<i>Екологічний фестиваль дітей та педагогів «Голос Землі»</i> – представляє діяльність екологічного ліцею №24. <i>Зміст:</i> реалізація концепції	Реалізація принципів неперервної освіти як відповідність сучасним педагогічним дослідженням;

		безперервної екологічної освіти.	врахування потреб громади. <i>Суб'єкти</i> – територіальна громада, учні, вчителі
6	Громадянський, системний, інтерактивний, компетентнісний	<i>Лабораторія економічної освіти «Стратегія успіху»</i> ліцею №25 ім. М.О. Щорса. <i>Зміст:</i> спільний освітній курс регіональної спілки підприємців та членів Житомирського молодіжного об'єднання «XXI Платформа», студентів старших курсів місцевих вузів	Розширення виховного впливу різних соціальних інституцій; залучення додаткових ресурсів у систему освіти. <i>Суб'єкти</i> – громадські організації, підприємці, старшокласники, вчителі
7	Середовищний, системний, компетентнісний	<i>Створення здоров'язберігаючого освітнього середовища</i> у Ліцеї №2. <i>Зміст:</i> посилення ролі фізичного виховання – зміна навчальних планів задля збільшення кількості годин на вивчення фізичної культури, введення системи факультативів, у т.ч. «Основи масажу».	Відстеження результатів впливу на фізичний та розумовий розвиток школярів – тобто наявність емпіричної перевірки результатів інноваційної діяльності. <i>Суб'єкти</i> – учні, вчителі
8	Міждисциплінарний, практико-орієнтований	<i>Військово-спортивна гра «Патріот»</i> – проводиться у ЗОШ №26. <i>Зміст:</i> практичне удосконалення навичок з правил безпеки життєдіяльності та предметних дисциплін на фоні патріотичного виховання	Орієнтація на інтереси школярів, розширення кола компетенцій; зв'язок навчально-виховної діяльності з життям. <i>Суб'єкти</i> – учні, вчителі, представники правозахисних та військових підрозділів
9	Середовищний, громадянський, краєзнавчий	<i>Соціальне партнерство</i> Житомирської міської гімназії №3. <i>Зміст:</i> реалізація інноваційних освітніх проєктів «Школа громадянства», «Відкриття рідного краю», «Культурологічна спадщина», «Діалог культур» із залученням представників органів влади, громадських організацій, музеїв, театрів, дипломатичних відомств; міжнародних партнерів.	Розширення впливу соціальних інституцій; розвиток системи неформальної освіти школярів. <i>Суб'єкти:</i> учні, вчителі, соціальні партнери
10	Проектний, компетентнісний	<i>Креативні проєкти</i> Житомирської міської гуманітарної гімназії №23 (Асоційованої школи ЮНЕСКО). <i>Зміст:</i> проведення Днів науки, Днів успіху, Днів муз для підтримки результатів діяльності школярів у позанавчальний час та розширення їх компетентностей.	Підтримка різних сфер дитячої творчості, орієнтованість на інтереси дітей, міжнародна співпраця. <i>Суб'єкти:</i> учні, вчителі, міжнародні партнери
11	Особистісно орієнтований, гуманістичний, проектний	<i>Проект «Проба пера»</i> – реалізується ЗОШ №27. <i>Зміст:</i> видання літературних збірок школярів «Ода Житомирщині», «Проба пера», «Обережно, листопад...», «Пролісок», «Книга в моєму житті», «Я життя люблю...»	Відповідність інтересами дітей, створення ситуації успіху, підтримка дитячої творчості. <i>Суб'єкти:</i> учні, літературні об'єднання міста, шкільна бібліотека

12	Системний, акмеологічний	<i>Інструментарій моніторингу якості освіти</i> – упроваджується Житомирським міським колегіумом. <i>Зміст:</i> відстеження, аналіз та корекція рівня навчальної успішності учнів	Систематичне врахування різних факторів впливу на якість навчально-виховного процесу; відповідність сучасним дослідженням <i>Суб'єкти:</i> учні, вчителі, адміністрація
----	--------------------------	--	--

Таким чином, узагальнення представлених у табл. 1 даних дозволяє сформулювати такі основні тенденції:

- при організації інноваційної діяльності сучасні школи Житомирщини переважно орієнтуються на компетентнісний та проектний підходи в освіті;
- профілізація навчальних закладів сприяє впровадженню інноваційних технологій навчання і виховання безпосередньо за профілем роботи школи;
- для більшості представленого досвіду є характерною відсутність експериментальної перевірки ефективності запропонованих педагогічних інновацій;
- при створенні та реалізації педагогічних інновацій загальноосвітні навчальні заклади часто орієнтуються лише на учнів та вчителів, залишаючи осторонь інших важливих суб'єктів освітнього й суспільного простору;
- більшість описано інноваційного досвіду існує у формі проектів, що не сприяє його систематизації та теоретичному обґрунтуванню.

Відповідно, перспективою подальшої діяльності з упровадження педагогічних інновацій уважаємо: потреби у підвищенні науково-теоретичної та методичної компетентності педагогів для забезпечення організованості технологічних впливів; врахування різних факторів ефективності педагогічних інновацій, зокрема потреб в залученні різних суб'єктів освітнього простору; необхідність організації експериментальної перевірки ефективності запропонованих інновацій.

Список літератури

1. Нові ідеї сучасної школи Житомира [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : zt-rada.gov.ua/pages/p1855.